

USNESENÍ

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy Milana Podhrázkého, soudkyně Jiřiny Chmelové a soudce Davida Hipšra v právní věci žalobce: **D. D. P.**, zastoupen Mgr. Petrem Václavkem, advokátem se sídlem Opletalova 25, Praha 1, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra**, se sídlem Nad Štolou 936/3, Praha 7, o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 11. 3. 2026, č. j. 16 Az 28/2025-77,

takto:

- I. Kasační stížnost **s e o d m í t á** pro nepřijatelnost.
- II. Žádný z účastníků **n e m á** právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

I. Vymezení věci

[1] Žalobce podal dne 27. 6. 2025 žádost o udělení mezinárodní ochrany. Žalovaný rozhodnutím ze dne 10. 9. 2025, č. j. OAM-703/ZA-ZA11-HA13-2025, žalobci mezinárodní ochranu podle § 12, § 13, § 14, § 14a a § 14b zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, ve znění účinném do 30. 9. 2025, neudělil, neboť žalobce nesplňoval podmínky pro udělení žádné ze zákonných forem mezinárodní ochrany.

[2] Proti rozhodnutí žalovaného brojil žalobce žalobou u Městského soudu v Praze. Považoval jej za vážný zásah do soukromého a rodinného života, přičemž upozornil, že je trvale usazeným cizincem, jenž naplňuje s ohledem na jím tvrzené důvody hodné zvláštního zřetele podmínky pro udělení humanitárního azylu. Městský soud žalobu rozsudkem označeným v záhlaví zamítl. Soud zdůraznil, že udělení humanitárního azylu je (resp. bylo do doby, kdy § 14 zákona o azylu umožňoval tuto formu azylu udělit) věcí správního uvážení rozhodujícího orgánu a soudu nepřisluší jej nahrazovat. Jde-li o neurčitý pojem případu hodného zvláštního zřetele, žalovaný vycházel ze žalobcových tvrzení o jeho rodinných poměrech, přičemž konstatoval, že existence příbuzenských vazeb žalobce na území ČR důvod pro udělení humanitárního azylu nezakládá. Žaloba přitom vycházela jen z tvrzení o zásahu do rodinného života. Úvahy žalovaného považoval městský soud za logické a mající oporu v judikatuře. Důvodem pro poskytnutí humanitárního azylu není ani tvrzené chybějící zázemí žalobce v zemi původu, a to s ohledem na věk žalobce i to,

že ve Vietnamu pobývá jeho otec. Městský soud rovněž připomněl, že žalobce byl trestními soudy již osmkrát odsouzen za trestnou činnost, čímž se z rodinného života opakovaně sám vyloučil pobytem ve vězení. Tato trestná činnost rovněž nasvědčuje tomu, že žalobce nehodlá respektovat právní řád ČR a jeho pobyt v tuzemsku v jakékoli podobě je v rozporu s veřejným zájmem na dodržování právního řádu. Rozhodnutí žalovaného ob stojí i ve světle judikatury Evropského soudu pro lidská práva, přičemž na žalobce nelze nahlížet jako na trvale usazeného cizince, nýbrž na cizince trvale páchajícího trestnou činnost.

II. Kasační stížnost a vyjádření žalovaného

[3] Žalobce (dále „stěžovatel“) podal proti rozsudku městského soudu kasační stížnost. Podle jeho přesvědčení městský soud nesprávně posoudil otázku výkladu neurčitého právního pojmu „důvod hodný zvláštního zřetele“ podle § 14 zákona o azylu a dále otázku, zda je stěžovatel v postavení trvale usazeného cizince. Pokud jde o existenci důvodu hodného zvláštního zřetele, jeho výklad nelze provést obecně nebo univerzálně, ale musí odpovídat individuálním okolnostem případu. Hodnocení městského soudu takový náležitý výklad zmíněného pojmu nepřináší, městský soud se tedy s argumentací stěžovatele nevypořádal dostatečně. Z odůvodnění napadeného rozsudku není patrné, proč tvrzené příbuzenské poměry nejsou důvodem hodným zvláštního zřetele. V rozhodnutí žalovaného pak chybí vymezení hledisek, které byly zohledněny při výkladu tohoto pojmu. Toto vymezení nemůže mít formu demonstrativního výčtu, který předestřel městský soud.

[4] Dále stěžovatel upozornil na změny právní úpravy v institutu humanitárního azylu (jeho zrušení) a v otázce vážné újmy vedoucí k udělení doplňkové ochrany. Z přechodných ustanovení zákona č. 314/2025 Sb. plyne, že v řízeních zahájených před účinností novelizace již nelze humanitární azyl udělit. ČR však současně musí nadále respektovat mezinárodní závazky a mezinárodní smlouvy, u nichž je dána přednost před zákonem. Stěžovatel v tomto ohledu vyjmenoval některá ustanovení Ústavy a mezinárodních smluv. V tomto světle je způsob výkladu neurčitého právního pojmu nezákonný, jelikož mezinárodněprávní závazky nebyly řádně zohledněny. Důvod hodný zvláštního zřetele je nutné posuzovat i v kontextu (ne)možnosti získat vízum k pobytu nad 90 dní za účelem strpění pobytu, které žalovaný neuděluje a rozhodování o něm je vyloučeno ze soudního přezkumu. Neudělení humanitárního azylu by pro stěžovatele mělo devastační účinky.

[5] Jedná-li se o postavení stěžovatele coby trvale usazeného cizince, stěžovatel připomněl, že do ČR přicestoval v roce 2001 ve svých 18 letech (pobývá zde tedy víc než 25 let), má zde veškeré zázemí i příbuzenské vazby. Protože z tohoto pohledu je trvale usazeným cizincem, je nutné na jeho situaci použít i požadavek silně zvýšené opatrnosti, pokud jde o otázku zásahu do soukromého a rodinného života. Hodnocení přiměřenosti dopadu rozhodnutí do soukromého a rodinného života má několik hledisek, přičemž tato hlediska byla dále modifikována rozsudkem ESLP ve věci Mokrani proti Francii (stížnost č. 52206/99), podle něhož je vedle daných kritérií nezbytné brát zřetel i k tomu, že cizinec se v hostitelské zemi narodil, strávil v ní většinu svého života, získal tam vzdělání, vytvořil si sociální vazby, a proto si v ní vytvořil vlastní identitu. Městský soud však okolnosti dosavadního pobytu stěžovatele v ČR bagatelizoval a nesprávně dovodil vazby stěžovatele na Vietnam.

pokračování

[6] Žalovaný ve vyjádření ke kasační stížnosti uvedl, že má za to, že by měla být odmítnuta, neboť stěžovatel pouze opakuje žalobní body a nereaguje na argumentaci městského soudu. Z jeho tvrzení lze dovodit toliko obecný nesouhlas s napadeným rozsudkem, avšak konkrétní důvody absentují. Nejde tak o přípustné kasační námitky směřující proti rozhodovacím důvodům městského soudu. K věci samé žalovaný konstatoval, že s ohledem na podobnost kasačních námitek s žalobními odkazuje na napadené rozhodnutí a své vyjádření v řízení o žalobě. Městský soud podrobně shrnul příběh stěžovatele a v návaznosti na to zdůvodnil, proč nejsou splněny podmínky k udělení humanitárního azylu. Žalovaný se s tímto posouzením ztotožnil. Dodal, že rodinné vazby v ČR nemohou být důvodem pro poskytnutí humanitárního azylu, a že se ve správním řízení všemi uvedenými důvody žádosti náležitě zabýval. Svou situaci měl stěžovatel případně řešit instituty podle zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky a o změně některých zákonů (dále „zákon o pobytu cizinců“). Stěžovatel má dále možnost realizovat své právo na rodinný život ve své vlasti, kde by jeho pobyt byl legální. Z proběhlého řízení je zjevné, že stěžovatel podal žádost o mezinárodní ochranu účelově jako poslední záchranný prostředek před nuceným vycestováním, neboť mu byl v důsledku závažné trestné činnosti odebrán pobyt na území. Mezinárodní ochranu nelze zneužívat k legalizaci pobytu na území ČR.

III. Posouzení Nejvyšším správním soudem

[7] Nejvyšší správní soud nejprve posuzoval, zda jsou kasační námitky přípustné. Podle § 104 odst. 4 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále „s. ř. s.“), je kasační stížnost (její část) nepřipustná, opírá-li se jen o jiné důvody, než které jsou uvedeny v § 103, nebo o důvody, které stěžovatel neuplatnil v řízení před soudem, jehož rozhodnutí má být přezkoumáno, ač tak učinit mohl. V návaznosti na výše uvedené je třeba označit za nepřipustnou tu část kasační argumentace, v níž stěžovatel obecně odkazuje na ustanovení Ústavy a mezinárodněprávních dokumentů v návaznosti na změny relevantní právní úpravy účinné k 1. 10. 2025, resp. k 1. 7. 2023, a zabývá se plněním mezinárodních závazků státu. Vzhledem k datu podání žaloby (31. 10. 2025) mohl stěžovatel tuto argumentaci uplatnit již v řízení před městským soudem, ale neučinil tak. Tato část navíc nereaguje na nosné důvody rozsudku městského soudu, které se zabývají otázkou splnění hmotněprávních podmínek pro udělení humanitárního azylu bez ohledu na její zrušení k 1. 10. 2025. Pokud jde o další kasační námitky, ty určitým způsobem reagují na právní názor městského soudu, a nelze tedy dovodit, že by kasační stížnost byla nepřipustná jako celek.

[8] Protože o žalobě rozhodoval specializovaný samosoudce, Nejvyšší správní soud se dále zabýval přijatelností kasační stížnosti. Kasační stížnost, která svým významem podstatně nepřesahuje vlastní zájmy stěžovatele, je za dané procesní situace podle § 104a s. ř. s. nepřijatelná. Pro věcný přezkum by bylo nutné, aby řešená právní otázka měla přesah nad rámec konkrétního případu z důvodu (1) neexistence, nejednotnosti nebo potřeby překonání judikatury nebo (2) v případě zásadního pochybení krajského (městského) soudu (rozsudek NSS ze dne 26. 4. 2006, č. j. 1 Azs 13/2006-39, č. 933/2006 Sb. NSS, dále viz usnesení NSS ze dne 16. 6. 2021, č. j. 9 As 83/2021-28, č. 4219/2021 Sb. NSS).

[9] Kasační stížnost je nepřijatelná.

[10] Ve vztahu k namítané nepřezkoumatelnosti Nejvyšší správní soud uvádí, že má-li být správní či soudní rozhodnutí přezkoumatelné, musí z něj být podle konstantní judikatury zřejmé, jaký skutkový stav vzal správní orgán (soud) za rozhodný a jak uvážil o pro věc podstatných skutečnostech, resp. jakým způsobem postupoval při posuzování těchto skutečností (např. usnesení rozšířeného senátu NSS ze dne 18. 2. 2008, č. j. 7 Afs 212/2006-74, č. 1566/2008 Sb. NSS, rozsudky NSS ze dne 4. 12. 2003, č. j. 2 Ads 58/2003-75, č. 133/2004 Sb. NSS; ze dne 31. 1. 2008, č. j. 4 Azs 94/2007-107; ze dne 21. 8. 2008, č. j. 7 As 28/2008-76; ze dne 18. 10. 2005, č. j. 1 Afs 135/2004-73; ze dne 8. 4. 2004, č. j. 4 Azs 27/2004-74; dále viz rozsudky NSS ze dne 24. 6. 2010, č. j. 9 As 66/2009-46; ze dne 4. 2. 2010, č. j. 7 Afs 1/2010-53; ze dne 7. 5. 2019, č. j. 7 As 362/2018-23; či ze dne 24. 9. 2003, č. j. 7 A 547/2002-24). Krajský (městský) soud ale nemá povinnost vypořádat se s každým dílčím tvrzením či argumentem, postaví-li proti tvrzení účastníka řízení ucelenou argumentaci, z níž dovodí, že jeho námitky jako celek neobstojí (rozsudky NSS ze dne 27. 2. 2019, č. j. 8 Afs 267/2017-38, bod 16, ze dne 11. 5. 2023, č. j. 6 Afs 34/2022-31, bod 11, nebo ze dne 13. 9. 2023, č. j. 7 Afs 69/2022-33, bod 12). Přezkoumá-li krajský (městský) soud rozhodnutí žalovaného, které nebylo k přezkoumání způsobilé, zatíží vadou nepřezkoumatelnosti i své rozhodnutí (rozsudek NSS ze dne 13. 6. 2007, č. j. 5 Afs 115/2006-91). Nepřezkoumatelnost je nicméně nutné vykládat v souladu s jejím skutečným smyslem, neboť jde o vadu objektivně znemožňující přezkum rozhodnutí či rozsudku (rozsudek NSS ze dne 4. 3. 2022, č. j. 5 As 158/2021-36, a ze dne 5. 11. 2014, č. j. 3 As 60/2014-85). V projednávané věci městský soud přezkoumal napadené rozhodnutí v rozsahu žalobních bodů a posuzoval relevanci stěžovatelem uváděných skutečností s ohledem na podmínky pro udělení humanitárního azylu. Své závěry v bodech 7 až 19 napadeného rozsudku srozumitelně a přesvědčivě odůvodnil s odkazy na přílehlavou judikaturu. Vyjádřil se rovněž k tvrzené nepřezkoumatelnosti rozhodnutí žalovaného, přičemž ten stěžovateli dostatečně a s ohledem na individuální skutkový stav osvětlil, proč jeho žádosti nelze vyhovět. Námitka nepřezkoumatelnosti tedy nezakládá přijatelnost kasační stížnosti.

[11] K důvodům udělení humanitárního azylu a k výkladu pojmu „případ hodný zvláštního zřetele“ rovněž existuje ustálená judikatura Nejvyššího správního soudu. Plyne z ní, že zákonodárce při úpravě podmínek pro udělení humanitárního azylu zvolil kombinaci neurčitých právních pojmů „případ hodný zvláštního zřetele“ a následného správního uvážení (rozsudek NSS ze dne 19. 7. 2004, č. j. 5 Azs 105/2004-72, č. 375/2004 Sb. NSS). Metodiku, jak v takovém případě postupovat, popsal kasační soud například v rozsudku ze dne 28. 1. 2015, č. j. 1 Azs 200/2014-27, č. 3200/2015 Sb. NSS, bodě 27: *„Při interpretaci neurčitých právních pojmů se uvážení orgánu zaměřuje na konkrétní skutkovou podstatu a její vyhodnocení. Objasní si význam neurčitých právních pojmů a jeho rozsah a hodnotí skutečnosti konkrétního případu z toho hlediska, zda je lze zařadit do rámce vytvořeného rozsahem neurčitých právních pojmů.“* Od těchto požadavků se městský soud v napadeném rozsudku neodchýlil. Městský soud popsal okolnosti, které mohou dle ustálené judikatury představovat důvody hodné zvláštního zřetele (srov. např. rozsudek ze dne 22. 1. 2004, č. j. 5 Azs 47/2003-48, ze dne 19. 7. 2004, č. j. 5 Azs 105/2004-72, č. 375/2004 Sb. NSS, ze dne 28. 1. 2015, č. j. 1 Azs 200/2014-27, č. 3200/2015 Sb. NSS, nebo ze dne 3. 5. 2018, č. j. 2 Azs 114/2018-30, č. 3751/2018 Sb. NSS). Podle ní lze humanitární azyl udělit např. osobám zvláště těžce postiženým nebo nemocným, osobám přicházejícím z oblastí postižených humanitární katastrofou způsobenou lidskými či přírodními faktory atd. Naopak jimi nejsou soukromé či rodinné vazby na území ČR,

pokračování

včetně péče o dítě (rozsudek NSS ze dne 17. 9. 2003, č. j. 4 Azs 6/2003-55, č. 28/2003 Sb. NSS, nebo ze dne 22. 1. 2004, č. j. 5 Azs 47/2003-48, dále srov. např. usnesení NSS ze dne 8. 1. 2009, č. j. 2 Azs 66/2008-52, ze dne 26. 1. 2022, č. j. 2 Azs 220/2021-32, nebo rozsudek NSS ze dne 8. 4. 2004, č. j. 4 Azs 47/2004-60, a ze dne 1. 2. 2017, č. j. 6 Azs 309/2016-28). Nosný závěr městského soudu o tom, že tvrzené rodinné vazby stěžovatele v ČR nepředstavují důvod pro udělení humanitárního azylu, zcela koresponduje s uvedenou judikaturou.

[12] Jestliže stěžovatel v tomto směru upozorňoval i na to, že je s ohledem na délku svého pobytu v ČR a vytvořené zázemí (resp. míru sociální integrace) trvale usazeným cizincem, lze dále poukázat na judikaturu kasačního soudu o tom, že ani délka pobytu v České republice, vytvořené zázemí či míra integrace nepředstavují bez dalšího důvody zvláštního zřetele k udělení humanitárního azylu podle § 14 zákona o azylu (rozsudek ze dne 11. 3. 2004, č. j. 2 Azs 8/2004-55, a usnesení NSS ze dne 27. 8. 2015, č. j. 9 Azs 145/2015-48, ze dne 29. 1. 2013, č. j. 6 Azs 40/2012-19, nebo ze dne 8. 3. 2019, č. j. 7 Azs 403/2018-27, dále viz usnesení NSS ze dne 3. 3. 2026, č. j. 1 Azs 207/2025-44). Judikatura se přitom v tomto závěru opírá i o otázku posuzování zásahu do práva na soukromý a rodinný život podle čl. 8 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod (např. usnesení NSS ze dne 16. 6. 2021, č. j. 9 Azs 21/2021-79). Městský soud se tak v napadeném rozsudku nedopustil pochybení, které by zakládalo přijatelnost kasační stížnosti.

[13] Lze doplnit, že městský soud následoval judikaturu kasačního soudu i ve svém závěru, že mezinárodní ochrana neslouží k legalizaci pobytu cizince na území ČR (srov. rozsudek NSS ze dne 22. 1. 2004, č. j. 5 Azs 37/2003-47, či usnesení NSS ze dne 22. 1. 2026, č. j. 6 Azs 114/2025-35). Legalizace pobytu se záměrem vyhnout se případným nepříznivým důsledkům nezákonného pobytu na území ČR není důvodem pro poskytnutí mezinárodní ochrany (např. rozsudky NSS ze dne 26. 9. 2006, č. j. 4 Azs 442/2005-43, ze dne 17. 2. 2011, č. j. 2 Azs 50/2010-49, či ze dne 17. 2. 2021, č. j. 7 Azs 347/2020-23). Pokud tedy stěžovatel tvrdil, že jím označený institut podle zákona o pobytu cizinců (vízum k pobytu nad 90 dní za účelem strpění) mu v praxi není dostupný, nebylo to důvodem, proč by mělo být vyhověno jeho žádosti o mezinárodní ochranu.

IV. Závěr a náklady řízení

[14] Vzhledem k tomu, že městský soud rozhodl v souladu s dosavadní judikaturou Nejvyššího správního soudu a nepochybil při výkladu hmotného či procesního práva, Nejvyšší správní soud kasační stížnost podle § 104a s. ř. s. odmítl pro nepřijatelnost.

[15] O náhradě nákladů řízení o kasační stížnosti Nejvyšší správní soud rozhodl podle § 60 odst. 1 a 7 ve spojení s § 120 s. ř. s. K odmítnutí pro nepřijatelnost dochází na základě zjednodušeného věcného posouzení případu (usnesení NSS ze dne 16. 6. 2021, č. j. 9 As 83/2021-28, č. 4219/2021 Sb. NSS), a proto je namístě rozhodnout o náhradě nákladů řízení podle úspěchu ve věci. Stěžovatel neměl ve věci úspěch, nemá proto právo na náhradu nákladů řízení. Úspěšnému žalovanému v řízení o kasační stížnosti nevznikly žádné náklady nad rámec obvyklé úřední činnosti.

Poučení: Proti tomuto usnesení **nejsou** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 24. června 2026

Milan Podhrázký
předseda senátu